

12

**Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Hyttisen aloitteesta joukkoliikenne-etuuden
palauttamisesta kuljetuspalveluasiakkaille**

HEL 2015-003179 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

"Kunnan velvollisuudesta järjestää vaikeavammaisten henkilöiden kuljetuspalveluita niihin liittyvine saattajapalveluineen on säädetty vammaispalvelulain 8 §:n 2 momentissa. Kuljetuspalveluiden sisällöstä, laajuudesta ja järjestämisestä on erikseen säädetty vammaispalveluasetuksessa.

Vammaispalveluasetuksen 5 §:ssä todetaan, että kuljetuspalveluja ja niihin liittyviä saattajapalveluja järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Kuljetuspalvelu on tarkoitettu korvaamaan edellä mainittujen henkilöiden osalta julkista joukkoliikennettä.

Ottaen huomioon vammaispalveluasetuksen 5 §:n vaikeavammaisen henkilön määritelmän, on epätarkoituksenmukaista antaa julkisen joukkoliikenteen maksuton matkakortti henkilöille, joille myönnetty kuljetuspalvelut perustuvat päätökselle, jonka mukaan he eivät voi ilman kohtuuttomia vaikeuksia käyttää julkista joukkoliikennettä.

Sosiaali- ja terveystoimen toimialaan kuuluvat vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain perusteella korvaamat kuljetuspalvelut ovat aina joukkoliikennevälineiden vaihtoehto henkilöille, joiden palvelutarve on niin suuri, ettei sitä pystytä joukkoliikennetyyppisessä ratkaisussa tyydyttämään.

Sosiaalihuoltolain nojalla myönnettävässä kuljetustuessa ei vaadita yhtä merkittävää liikkumisen haittaa joukkoliikenteen käyttämiselle kuin vammaispalvelulaissa. Sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetustuen saajat ovat pääasiassa eläkeiässä olevan vanhuksia, joilla on mahdollisuus saada eläkeläisalennus matkakorttiinsa.

Kuntalaisten liikkuminen turvataan jatkossakin ensisijaisesti julkisella liikenteellä, jonka järjestämisestä vastaa Helsingin seudun liikennekuntayhtymä (HSL).

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sosiaali- ja terveystoimen päätös olla kustantamatta kuljetuspalvelun asiakkaille ilmaista HSL-korttia lisää asiakkaiden matkustuskustannuksia julkisen joukkoliikenteen osalta, mikäli asiakas käyttää julkista joukkoliikennettä. Mikäli asiakas on vähävarainen, eikä selviydy jokapäiväisistä talouteen kuuluvista menoistaan, asiakkaan julkisilla liikennevälineillä kulkemista voidaan tukea osana toimeentulotukea. Muutoin tehty päätös ei estä tai vaikeuta asiakkaiden matkustamista julkisilla liikennevälineillä."

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Nuutti Hyttinen ja 46 muuta valtuutettua ovat tehneet 11.3.2015 valtuustoaloitteen, joka koskee kuljetuspalveluasiakkaiden oikeutta maksuttomiin matkoihin. Kaupunginhallitus pyytää sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa 16.6.2015 mennessä.

Asian tausta:

Sosiaalilautakunta päätti kokouksessaan 4.12.2001 § 577 Helsingin kaupungin matkojenyhdistely- ja kuljetuspalvelujen kriteereistä. Helsingin matkapalvelussa oli tarkoitus välittää osa matkoista julkiseen joukkoliikenteeseen, niille asiakkaille jotka ajoittain kykenivät käyttämään julkista joukkoliikennettä. Tästä syystä Helsingin matkapalvelun käyttäjille annettiin tuolloin asiakaskannustimena maksuton HKL:n YTV-alueen matkakortti. Lautakunta ei varsinaisesti päättänyt maksuttoman HSL-kortin liittämistä kuljetuspalvelu- tai kuljetustukipäätökseen vaan kortin myöntäminen on johdettu päätöksen liitteenä olevasta kuljetuspalvelujen välittämistä koskevasta asiakirjasta.

Sosiaalilautakunta päätti 27.5.2008 § 174 Kuljetuspalvelujen järjestämisestä Palmian kanssa. Tässä yhteydessä luovuttiin matkojen välittämistä julkiseen joukkoliikenteeseen. Alkuperäinen ajatus kuljetuspalvelumatkojen välittämistä julkiseen joukkoliikenteeseen (ns. palvelulinjat) ei kuitenkaan koskaan toteutunut. Maksuttoman HSL-kortin myöntäminen jäi kuitenkin käytäntönä voimaan. Kuljetuspalveluasiakkaille alun perin asiakaskannusteena myönnetty maksuton matkakortti ei perustu lakiin. Kunnalla ei ole velvoitetta antaa maksutonta matkakorttia asiakkaalle.

Ennen sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöstä 21.1.2014 lakkauttaa asiakkaille ilmaisten matkakorttien myöntäminen, maksuttomia matkakortteja oli annettu käyttöön vammaispuolustajain mukaisen kuljetuspalvelun asiakkaille 2109 kpl ja sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetustuen asiakkaille 1665 kpl, yhteensä n. 3774 kappaletta.

Matkakorteilla tehtiin yhteensä 411 457 matkaa vuodessa (2013). Näistä matkakorteista ja niillä tehdyistä matkoista aiheutui vuonna 2013 yhteensä 1 274 618 euron nettokustannukset. HSL-kortista luopumisen jälkeen matkamäärät vammaispalvelulain mukaisissa kuljetuksissa ovat kasvaneet 0,6% , mutta eivät suhteessa asiakasmääriin (kasvua 1,9%). Sosiaalihuoltolain mukaisten matkojen määrä on laskenut.

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Merja Jantti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715
merja.jantti(a)hel.fi
Mikaela Westergård, vammaistyön johtaja, puhelin: 310 43149
mikaela.westergard(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano